

АДВОКАТСКА КАНЦЕЛАРИЈА

АДВОКАТ

СРБИСЛАВ СПАЈИЋ

22400 Рума, ЈНА 142

ПИБ 101917532

Инт. бр.

e-mail: advspajic@hotmail.rs

ТР 200-2529830201889-76

тел/факс: 022/476-184

МБ 56354026

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

СКУПШТИНИ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

ПРОГРАМ РАДА КАНДИДАТА ЗА ПОТПРЕДСЕДНИКА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ ЗА МАНДАТНИ ПЕРИОД 2021. – 2025. ГОДИНА, АДВОКАТА СПАЈИЋ СРБИСЛАВА

Статутом Адвокатске коморе Србије је прописано да кандидат за потпредседника уз кандидатуру подноси и Програм рада за мандатни период. Међутим, такво одређење Статута је неправилно по више основа, а најпре јер основне правце деловања органа коморе и носилаца функција одређује Скупштина Адвокатске коморе, а не носилац функције. Делање и програм рада носилац функције би морао уподобити циљевима и смерницама које установи Скупштина. У том смислу овај „Програм рада“ који излажем треба сматрати мојим Идејним програмом као скупом идеја за које бих се у раду залагао и органима коморе предлагао на усвајање.

Излагање сам конципирао по одређеним областима за које сматрам да тренутно треба да трпе тежишне активности.

ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Потребна је модернизација и рационализација рада органа коморе. Пре свега, нужно је редефинисање представничког система адвокатских комора у саставу у органима Адвокатске коморе Србије. Скупштина Адвокатске коморе Србије без корисних разлога има велики број представника. Само из Београда 102, а укупно преко 200 делегата. Одржавање скупштина поред великих трошкове, ствара велике проблеме у самом одржавању, функционисању и одлучивању а број представника није гаранција квалитета одлука.

Предлагаћу измену броја чланова, односно смањењу броја чланова, ради рационализације и ефикаснијег одлучивања односно доношења одлука а и самог економисања трошковима рада коморе.

Такође, поставља се питање праведности и сврсисходности неједнаког броја представника комора у саставу у Скупштини у Управном одбору. Врховни принцип правде као стожерне врлине, врховно начело права као израза правде, јесте принцип праведности, а он се изражава "једнаким поступањем у једнаким стварима и неједнаким поступање у неједнаким стварима, сразмерно њиховој неједнакости". С обзиром да су сви адвокати једнаки без обзира на место живота и рада, од Суботице до Северне Косовске Митровице, нејасно је зашто се њихов глас неједнако уважава по основу територијалне припадности. Адвокатска комора Србије одлучује о интересима свих адвоката и професије у целини, а ти интереси и професија су недељиви по територијалном принципу. Дакле у колико је скупштина делегатска логично је да делегације комора у скупштини буду једнаке.

Предлагаћу измену Статута како би се обезбедило једнако учешће представника свих комора у саставу у органима Адвокатске коморе Србије.

Модерне технологије омогућавају рационализацију рада стручне службе коморе и општење органа коморе са члановима органа. Комуникација и рад у време пандемије изазване вирусом

Ковид потврђује тезу. Инвестирањем у модернизацију дугорочно се обезбеђује уштеда и кумулирање високих новчаних износа који се књиже на расходе за рад и припрему седница органа. На нивоу мандатног периода од 4 године реч је о милионским средствима.

Предлагаћу техничку и информациону модернизацију рада стручне службе и запослених у комори.

Модернизација рада треба да је и у функцији потпунијег остварења информисања и свих интереса и потреба адвоката. Ради тога, на пољу стручног изражавања и артикулисања ставова адвокатуре по свим сегментима професионалног рада, пожељно би било формирање секција за кривично право, грађанско право, привредно право, уставно и управно право, али тако да и при коморама у саставу буду формиране истоветне секције које ће линијски бити повезане са секцијама коморе Србије тако да се ставови секција комора у саставу сублимирају и да постоји интеракција.

Залагаћу се за одговарајуће измене Статута које ће омогућити овакво устројство секција са прописаном обавезом да Управни одбор приликом доношења одлука и заузимања ставова обавезно прибавља мишљење секција за дату област.

МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ РАДА КОМОРЕ

Увидом у Финансијске извештаје за протекли период увиђа се да се на службена путовања чланова делегација, које су по правилу бројне, Адвокатске коморе Србије у иностранство троше енормно висока средства. Плаћају се трошкови пута, најчешће авионске карте, трошкови ручкова, пића, такси превоза па и дневнице, а за све то подижу се аконтације на благајни коморе. У 2019. години на трошкове службених путовања потрошено је 3,8 милиона динара. Слично се поступа и у погледу путовања у земљи. Овакво понашање узрокује трошкове на годишњем нивоу који се мере дестинама хиљада евра. Истовремено, одласци вишечланих делегација узрокује истоветне узвратне посете Београду, па с обзиром да домаћин обезбеђује хотелски смештај и друге трошкове боравка, поменути трошкови се мултипликују. Број чланова делегације на обележавањима дана адвокатуре других држава, не доприноси остварењу интереса адвокатуре Србије више нити боље него када је представља минималан број носилац функције у Адвокатској комори Србије.

Предлагаћу доношење одлуке да се само минималном броју чланова делегације плаћају трошкови пута и то без права на дневницу и друге трошкове, обзиром да домаћин обезбеђује све, а уколико позив земље домаћина гласи на више чланова делегације, да сваки наредни члан преко минималног броја, сам сноси путне трошкове.

Трошкови рада адвокатског оркестра у 2019. години износили су 400.000 динара.

Трошкови штампања часописа Бранич 5 милиона динара.

Трошкови издавања часописа Адвокат 1 милион динара.

Бранич је научни и стручни часопис најстарији у Србији и као такав, мора се одржавати у издању и баштинити традиција стручног и научног часописа. Ипак, трошкови његовог издања морају бити рационализовани ангажовањем сопствене стручне службе и директним ангажманом аутора радова и уређивачког одбора посебно. Ради побољшања стручног и научног нивоа часописа треба имати у води да објава радова у часопису Бранич, као стручном часопису, за сада само обезбеђује признате референце за докторске студије, што узрокује честе објаве радова личности ван адвокатуре, па се поставља питање целисходности финансирања комплетних радова, само ради стицање њихових акадмских титула. У том циљу требало би објављивати тематске позиве и те радове објављивати наравно ако су од интереса за адвокатуру као и правну теорију и праксу.

Предлагаћу рекапитулацију и рационализацију трошкова издавања Бранича и преиспитивање рационалног трошења средстава на не забавне и спортске активности.

Посебно су упитне остале забавне и спортске активности финансиране од стране коморе.

Трошкови прославе дана адвокатуре Србије су такође енормно високи. У 2019. години ови трошкови су износили преко 5 милиона динара. Висина тих средстава на нивоу мандатног

периода од 4 године еквивалентна је вредности једне непокретности у Београду од 100 м².

Захтеваћу да Скупштина донесе закључак којим Управном одбору ограничава средства за ове намене на максимални износ.

Зараде запослених у Стручној служби коморе не одржавају економске прилике већине адвоката чланова коморе. Зараде морају бити на нивоу да запослени буду мотивисани за рад, али истовремено и примерене друштвено – економском положају већине адвоката чијим чланаринама и уписнинама се финансирају. У 2019. години бруто износ зарада запослених у комори је износио 8.1 милион динара.

Предлагаћу да се изврши анализа уговорених услова рада запослених са свих аспеката а у складу са извршеном анализом, у колико је то потребно и рационализацију свих плаћања коморе према запосленима сходним изменама уговорених услова рада, јер сматрам да би се на такав начин обезбедила додатна уштеда новчаних средстава на годишњем нивоу.

Трошкови ПТТ услуга за 2019. годину су износили 3,5 милиона динара што је у ери електронске комуникације енормна цифра. Стога наведене трошкове треба свести на најмању могућу меру.

ИЗМЕНЕ УСТАВА И ЗАКОНА О АДВОКАТУРИ

У периоду који је пред нама следи измена Закона о адвокатури ради хармонизације са прописима Европске уније. Под формом овог захтева стварају се интересне групе унутар адвокатуре које истовремено партиципирају и у невладиним и владиним организацијама, домаћим и страним, који под изговором преузетих обавеза хармонизације прописа покушавају да наметну решења која нису обавезна и нису захтев ЕУ. Превасходно је реч о новим облицима вршења адвокатуре у форми друштва са ограниченом одговорношћу чији оснивачи би били искључиво адвокати али са могућношћу страног улагања, односно једног вида докапитализације тако да би након позиционирања у сфери пружања правне помоћи на територији Србије оснивач/оснивачи могли да продају удео другом адвокату као разрађен „бизнис“. Најчешће појединцима који располажу великим новцем а финансирањем куповине остварили би своје неостварене амбиције и позиције које у редовном току ствари не би стекли, јер се стичу након деценија усавршавања, учења и стицања искуства. Поред овога, те интересне групе врше лобирања за измене Кодекса професионалне етике у смеру дозвољавања рекламирања као и превођења адвокатуре и формално и суштински у услугу. Крајњи циљ је преформирати адвокатуру у бизнис искључиво ради стицања богатства. А, тамо где почиње бизнис, престаје изворна адвокатура као симбол правде.

То скупа представља све супротно правној природи у друштвеној улози и мисији адвокатуре и води у корпоризацију адвокатуре а сами тим и њену изопаченост. Тиме би она савршено подупирала негативне друштвене токове који генеришу дехуманизацију и отуђење од традиционалних моралних вредности.

Адвокатура је по својој природи конзервативна професија. Њен конзервативизам излази из природе и духа закона као друштвеног договора. Дobar и пожељан правни поредак је сталан, непромењив, изванредан. Правна сигурност је тада у извесности. Друге организације, превасходно политичке, имају улогу генератора брзих друштвених промена, док је адвокатура традиционални корективни фактор. Друштвени фактор који „сумња“, који је „опрезан“, који „нигде не жури јер чим се у праву пожари, грешка је ту“, који баштини правну и културну традицију јер „ништа у животу не почиње од нас, не почиње од нуле“ и мудро је само оно што је уравнотежено. Адвокатура тако остаје препрека и брана самовољи свих грана власти. Адвокатура служи оставрењу правде и отуда је Уставом одређена као служба (од речи служити) правне помоћи, а правна помоћ је и међународним актима и Уставом одређена као људско право. Зато основни циљ адвокатуре није и не сме бити стицање профита, већ вршење узвишене и часне професионалне обавезе пружања правне помоћи. Разуме се, уз накнаду. Не постоји ниједан разлог да у поступку тзв. хармонизације прописа са прописима ЕУ Србија испуни захтеве које није испунила Хрватска или који Хрватској нису ни постављени, нарочито јер није било уметања интересних група. На

пример, према Закону о адвокатури Хрватске ни адвокат из ЕУ не може самостално заступати пред судом, већ уз присуство адвоката уписаног у Именик Адвокатске коморе у Хрватској. С обзиром да су сви материјални и процесни закони хармонизовани за прописима ЕУ, јасно је да је по среди „заштитна материјална клаузула“ која обезбеђује да у сваком случају адвокат из Хрватске оставрује приход, макар и не ради ништа већ просто био „присутан уз адвоката из земље ЕУ“.

Залагаћу се за одржавање Уставом одређеног положаја адвокатури као службе јер из таквог положаја излазе све привилегије које као појединци адвокати и као сталешка организација црпимо у друштву и у правном поредку. Из таквог одређења излази вршење јавних овлашћења, адвокатски имунитет од лишења слободе у вези вршења службе, неповредивост адвокатске канцеларије осим уз присуство представника коморе и само у погледу тачно одређеног списка, наглашена кривично правна заштита у вези са вршењем службе, учешће у креирању закона, извесни монопол у пружању правне заштите, изузеће од примене прописа о фискалним касама, имунитет од пореске контроле увидом у списе предмета, забрана печатења адвокатске канцеларије у судском, управном, прекршајном, пореском или другом поступку против адвоката, друштвени статус и углед.

Противићу се свођењу адвокатури на просту услугу, омогућавању продаје „бизниса“, скранвљењу Кодекса који би омогућио рекламирање и отварање филијала Ортачких адвокатских друштава по Србији, јер све скупа води самодекструкцији професије зарад богаћења појединаца и достигнути ниво правне помоћи човеку и грађанину, продуковањем „менаџера у адвокатури“ наместо Адвоката, води у професионални и друштвени суноврат.

Адвокатури није место у Високом савету судства и Државном већу тужилаца. Учешће у раду ових тела не користи никоме осим самим члановима из реда адвокатури. На другој страни таквим учешћем даје се допринос привиду легитимитета ових тела у погледу њихових овлашћења и омогућава се већинском судијском саставу да у раљама таквог привида легитимитета кадрира. Ово је у битном и последње становиште Адвокатске коморе Војводине, Београда, Чачка, Крагујевца, Пожаревца, Зајечара.

Залагаћу се да адвокатура не врши избор чланова Високог савета судства и Државног већа тужилаца код постојећег Уставног решења.

Нове професије јавног бележника и јавног извршитеља законом имају нимерус клаусус број посленика на одређеној територији.

Залагаћу се за измене Закона о адвокатури тако да се максималан број адвоката на одређеној територији учини одредивим према алгоритму чији одлучујући чиниоци ће бити повећање броја привредних друштава; грађана; прилива предмета по свим материјама у судовима и број исписаних адвоката, тако да се приступа упису нових тек након повећања ових параметара.

Тиме ће се обезбедити минимално потребан обим посла чиме ће се побољшати материјални положај адвоката као претпоставка независности и самосталности у вршењу службе.

Упис у Именик адвоката бивших носилаца правосудних функција а priori представља нелојалну конкуренцију и у последњим годинама је попримило маха. Нарочито је проблематичан упис бивших носилаца правосудних функција који су оставрили право на старосну пензију. Поред негативних ефеката на материјални положај адвоката, овиме се латентно подстрекавају и корупционашка очекивања клијената и латентна трговина утицајем.

Залагаћу се да се органи коморе определе и захтевају измене Закона о адвокатури у овом делу тако да се онемогући упис у именик лица која су остварила право на пензију, као и бивших носилаца правосудних функција у периоду од 5 година од престанка функције на територији Вишег суда на чијој територији је вршио правосудну функцију. Не противимо се да им држава обезбеди слободан упис у именике Јавних бележника и Јавних извршитеља којима адвокати немају приступ.

Посебан проблем представља немогућност поступања пред судовима и државним органима у Републици Хрватској, Босни и Херцеговини (ограничено), Македонији, Републици Српској, Словенији и другим државама. Насупрот томе, адвокатима из тих држава је омогућено да

поступају пред нашим судовима, што и чине. Само у Републици Хрватској прошле године покренуто је 382 истражна поступка за наводно извршене ратне злочина, а у Б и Х 499, при чему су већина осумњичених са пребивалиштем у Републици Србији. Ни у једном поступку у Хрватској и Б и Х не поступа адвокат из Србије. На другој страни, у Србији адвокати из тих држава приступају и поступају и у кривичним и парничним поступцима. Ово је нарочито изражено у Београду и на територији Адвокатске коморе Шапца и Војводине. Изгледа да је тзв. „прекогранична правда“ доступна свима, осим грађанима Србије.

Залагаћу се за измену Закона о адвокатури и враћање одредбе о реципроцитету која је брисана 2011. године када су сви чланови Комисије Министарства правде за израду новог Закона о адвокатури на челу са председником били адвокати које је предложила Адвокатска комора Србије. Тиме би се промтно обезбедило да у Србији део заступања мора бити поверен домаћим адвокатима, док би у перспективи требало да отвори питање вршења професије и преко границе.

ЗАКОНОДАВНА АКТИВНОСТ И АДВОКАТИРА

У протеклом периоду доживели смо и као професија и као грађани измене процесних и материјалних закона чији ефекти су скоро погубни по благовремено, правилно и делотворно вршење адвокатске службе и још више по поступак остварења правозаштитних захтева грађана пред судовима и другим државним органима. Закони су нејасни, контрадикторни, по појединим институтима ретроградни. У њиховој примени поједине новоте се јављају у форми правног насиља. Фаворизују се параванничке професије. Фаворитује са држава као странка. Неуставним одредбама спутавају се грађани да врше зајамчена и стечена права и траже контролу судских одлука. Све је у функцији профита. Начела истине више скоро да нема ни у грађанском ни у кривичном судском поступку. Ванредна правна средства која су обезбеђивала да ниједан случај не буде погрешно решен, редукована су до бесмисла. Традиционални судски поступци остваривања права грађана предају се све више у руке приватника чији је основни мотив богаћење, док на другој страни ниче идеја о „државним адвокатима“. Једном речју извеснија је неправда него правда.

Енергично ћу се залагати за измене Закона о парничном поступку; Закона о кривичном поступку, Закона о извршењу и обезбеђењу, Закона о јавном бележничтву, Закона о посредовању у решавању спорова, Закона о ванпарничном поступку, Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова, Закона о општем управном поступку, Закона о стечају и враћање традиционалних решења чија је примена у столетној пракси етаблирала најбољим интересом грађана.

АУТОНОМНИ ПРОПИСИ У АДВОКАТУРИ

Статут адвокатске коморе Србије је:

- преобиман има 320 чланова
- правно - номотехнички неправилан,
- језички, граматички и лекторски оскрнављен,
- контрадикторан сам себи,
- у бројним одредбама неизвршив и/или непримењив,
- са недовршеним правним институтима и инструментима,
- са одредбама које представљају злоупотребу дискреционих овлашћења,
- са одредбама којима се (безуспешно) преузимају прерогативи Закона о уређењу судова,
- појединим деловима супротан Уставу и Закону о адвокатури,
- преобиман и замарајући (понавља читава поглавља Закона о адвокатури),
- са поступком избора носилаца функција којим се установљава монархистички систем владавине што представља ретроградне и апсолутистичке побуде неспојиве са европским принципима и вредностима у демократском друштву који поступак избора слободну адвокатуру као демократску тековину компромитује,
- са кумулацијом функција и овлашћења председника коморе који власт једног човека апсолутизује и спречава међусобну контролу и равнотежу свих органа коморе ради оставрења замишљене сврхе њиховог постојања.

Захтевају на првој седници Управног одбора хитно покретање поступка измене Стаута и његово уподобљавање стварним потребама адвоката и међусобним потребама комора у саставу саздане на принципима: једнакости, поделе власти, делотворној вертикалној и хоризонталној контроли, номотехничкој, језичкој и граматичкој правилности (раздвајање функције председника коморе од председника скупштине, формирање обавезних секција по областима права и друго) и по усвајању новог Статута одмах провођење нових избора за све органе и носиоце функција укључујући и функцију председника.

ПОРЕСКИ ПОЛОЖАЈ АДВОКАТА

Највећи проблем у погледу пореских обавеза није висина тих обавеза, већ смањен обим посла. До периода када је почео енорми упис у именик адвоката, проблем висине обавеза није био присутан. Устројавањем механизма за побољшање материјалног положаја адвоката, обрнуто пропорционално ће утицати на присутност проблема висине пореских обавеза.

Истовремено, велики проблем представљају порески прописи којима се адвокату који не врши адвокатуру у форми ортачког адвокатског друштва као привредног друштва не признају у одбитне ставке стварни трошкови настали пружањем правне заштите.

Залагају се за измене пореских прописа ради признавања адвокатима који се одреде за вођење пословних књига свих трошкова у вези вршења адвокатуре у одбитне ставке за обрачун добити као и за изузимање адвокатске службе из опорезивања ПДВ – ом јер није реч о услугама већ о правној помоћи која је Уставом одређена као људско право.

МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ АДВОКАТА

За разлику од досадашњег периода који је обележен енормним трошковима за одржавање међународних активности, а никаквим или скоро никаквом користима од тога, требало би редефинисати циљеве ових активности. Србија има своју памет, па и у адвокатури, али неколико деценија стагнира у научно – технолошком и привредном развоју за већином земаља Европе и Света, што свој одраз даје и у сфери материјалног положаја адвоката у Србији. Сведоци смо да стране па и домаће инвестиције и развој нових технологија у Србији не прати и оспособљеност довољног броја домаћих адвоката да пружају неопходну и тражену правну заштиту јер су поједине нове правне дисциплине за велики део домаћих адвоката апсолутна непознаница (медицинско право, енергетско право, пореско право, право интернета и друго). Два су циља у том смислу претежна. Први је „присутност“, а други „обавештеност“. Присутност у међународним организацијама адвоката омогућава да по потреби буду коришћени њихови капацитети, превасходно утицај на Владу у кризним ситуацијама. „Обавештеност“ омогућава да се адвокати правовремено упознају са трендовима у пољу примене правне заштите у развијенијим земљама што би одвело благовременом дообразовању и специјализацији у датим областима, чиме би се спремно дочекали захтеви страних клијената у Србији.

Залагају се за формирање Сталне комисије Управног одбора АК Србије састављене од адвоката ван Управног одбора релевантних компетенција за сарадњу са међународним организацијама ван оних чији је Адвокатска комора Србије стални члан (Међународна унија адвоката, Европско удружење адвоката и Интернационална асоцијација адвоката).

ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ АДВОКАТА

Завршен државни правни факултет и положен правосудни испит претпоставка су достигнутог нивоа знања за правилно обављање адвокатуре. Ипак, измене закона, нарочито процесних и увођење нових института у кривично, грађанско а нарочито привредно право које је у експанзији с обзиром на друштвено – економске промене и тежишно капиталистичко привређивање, изискује да се периодично адвокати упознају са изменама и апсолвирају их.

Залагају се за успостављање периодичног упознавања свих адвоката са системским новинама материјалних и процесних закона у форми предавања алтернативним начинима (уживо, електронским путем и друго).

ПОБОЉШАЊЕ ДРУШТВЕНОГ УГЛЕДА АДВОКАТУРЕ

Симултано са обезбеђењем услова за материјално побољшање положаја адвокатуре, нужно је обезбедити и доследнију примену Кодекса професионалне етике адвоката кроз поштравање

критеријума на адвокатском испиту и поштравањем казнене политике дисциплинских органа.

Залагаћу се за попуније извештавање од стране Дисциплинских органа и појачавање организационих и стручних капацитета тих органа.

УТИЦАЈ ПОЛИТИКЕ НА АДВОКАТУРУ

Тренутно је у адвокатури Србије евидентан утицај политике било са које позиције, што се негативно одражава на стање у адвокатури.

Залагаћу се за апсолутну деполитизацију адвокатуре, не ускраћујући право адвокатима на политички став и ангажман. Али сваки адвокат би требало да испред себе има превасходно интересе адвокатуре као своје професије, па тек онда свој политички став. Неживотно је да поједини адвокати, који се активно баве политиком, своја политичка уверења стављају изнад интереса адвокатуре само ради остварења своје личне политичке амбиције.

НАПАДИ НА АДВОКАТЕ

Сведоци смо да је у последњих десетак година вишеструко повећан број напада на адвокате са не малим бројем смртних исхода. Сведоци смо и спорог и неефикасног поступања полиције, тужилаштва и судова у предметима где су адвокати оштећени. Не забрињава толико инертност државних органа али забрињава инертност Коморе. Сматрам да нису довољна само саопштења већ се морају предузимати енергичне акције на спречавању напада на адвокате а када до таквог напада и дође, онда је потребно непосредно учешће Коморе у пружању заштите и помоћи адвокату који је нападнути.

Залагаћу се да сваки адвокат који је нападнут не заступа сам себе, него да Комора одреди адвокате који ће се појављивати као пуномоћници у сваком појединачном случају. Ради покрића нужних трошкова, при текућем рачуну Коморе треба отвори посебан подрачун на који би била усмерена средства из којих би се финансирали ти трошкови колега који би преузимали заступање и на који би се усмеравали досућени трошкови по ононачању поступка.

Овде се не исцрпљују све могуће програмске идеје, али с обзиром на амбиције и ових, сматрам да би био успех остварити их у мандатном периоду, због чега се ограничавам на ове изложене.

Кандидат та потпредседника Адвокатске коморе Србије
адвокат Србислав Спајић

У Руми, 11. априла 2021. године

АДВОКАТ
Србислав Б. Спајић
РУМА

